

Prezident İlham Əliyev Davosda "Azərbaycan rəhbərliyi ilə səhər yeməyi" adlı tədbirdə iştirak edib

Yanvarın 20-də Prezident İlham Əliyev Davosda "Euronews" televiziyasına müsahibəsindən sonra bu telekanalın təşkil etdiyi "Azərbaycan rəhbərliyi ilə səhər yeməyi" adlı tədbirdə iştirak edib. AZERTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı tədbirdə müxtəlif ölkələri təmsil edən biznes nümayəndələrinin suallarını cavablandırıb.

Moderator: - Sabahınız xeyir, Zati-aliləri, xanımlar və cənablar.

Bu səhər çox xüsusli tədbirdə xoş gördük. Burada Azərbaycan və daha geniş bölgə üçün regional rifahın təmin edilməsi, iqtisadi imkanların yaradılması mövzusunda Azərbaycan rəhbərliyi ilə Davosda ilk səhər yeməyinə xoş gəlmisiniz. Bu gün biz daşımalar, energetika və əlbəttə ki, iqtisadi inkişaf üzrə regional qoşaq kimi Azərbaycanın artan rolunu araşdırmaq məqsədilə Sizi, hökumət rəsmilərini, biznes rəhbərələrini və sərmayədarları salamlayırıq. İndi isə bu sessiyada regional daşımalar, strateji sərmayə prioritətləri və Azərbaycanın dayanıqlı inkişafla bağlı planlarını nəzərdən keçirməyə çalışacaqıq. Əvvəlcə, mən böyük məmənuniyyətlə açılış nitqi üçün "Euronews" kanalımızın sədri cənab Pedro Vargas Davidi səhnədə salamlayıram. Xoş gəlmisiniz, Pedro.

Pedro VARQAS: - Sağ olun. Sabahınız xeyir. Beləliklə, ilk növbədə, icazənizlə deyim ki, "Euronews" burada - Davosda Azərbaycan rəhbərliyi ilə ilk səhər yeməyini təşkil etməkdən fərəh hissi duyur. Azərbaycan çox sürətli templə dəyişir və düşüñürəm ki, auditoriyada bu qədər mötbər qonaqları qəbul etmek və bir araya toplamaq məqsədilə "Euronews"la Azərbaycan arasında birləşdirəcək. Lakin, əvvəla, mən tarixi məqamlı azerbaycanlı dostlarımız və zati-aliləri, cənab Prezident buradadırlar. Biz həmcinin Bakının işgali zamanı sovetlərin müdaxiləsi noticəsində 130-dan artıq azərbaycanlılarının həyatını itirdiyi Qara Yanvarın 36-ci il-dönümünü bu gün qeyd edirik. Bu gün elə dünyada yaşayıraq ki, geriyə qayıtmağa, tarixə nəzər salmağa və yad etməyə ehtiyac duyuruq. O vaxt baş vermiş faciəli hadisələrə görə Sizə başsağlığı veririk.

İndi isə 2026-cı ildə Azərbaycan sülh içinde yaşayır. Azərbaycan bütün ərazi bütönlüyünü bərpa etmiş, inkişafə çalışan, növbəti addimlарı planlaşdırıb bir ölkədir. Cənab Prezident, Sizin rəhbərlik keyfiyyətləriniz liderin öz ölkəsinin gələcəyinə necə təsir edə biləcəyini, sülhə necə nail olacağımı göstərir. Hətta təklif edərdim ki, Sizə və ermənistanlı həmkarınıza sülh mükafatı verilsin. Məsələ ilə bağlı müzakirə açmaq istəməzdim, lakin əminliklə deyə bilerəm ki, Siz ən mühüm sülh mükafatını artıq əldə etmisiniz - xalqınızın sülh mükafatını qazanmışınız, ədalətin və rifahın təmin edilməsi tanınır, gördünüz işlər sayəsində sülhün bərqərar olunduğu etiraf edilir. Bunlar yəqin ki, istənilən təşkilatın hər hansı qızıl medalından və ya digər mükafatından daha dəyərlidir. Əlbəttə ki, mən FIFA-nı nəzərdə tuturdum.

Cənab Prezident, Siz fərəh hissi duyan ölkəyə, öz gələcəyinə əmin olan ölkəyə rəhbərlik edirsiniz. Siz də hiss edə bilərsiniz ki, Azərbaycan dünyada öz mövqeyində əmindir. "Euronews"dan əlavə olaraq, xarici investor kimi biz özəl kapitalımızla Azərbaycana sərmayə yatırmaqdan şadıq və icazə verin, Azərbaycanın həzirki mövqeyinin uğurunun təməlində dayanan üç sahəni qeyd edim. Birinci yerde Sizin diplomatik keyfiyyətləriniz, beynəlxalq diplomatiyanız dayanır. Sizin ölkəniz çox mürekkeb coğrafiyada salınmış bir körpüdür. Mən Portuqaliyadanam. Bizim üçün çox asandır, İspaniyadan olan qardaşlarımız var. Lakin Sizə deyim ki, onlar da heç də hər zaman qardaşımız olmayıb. Biz beş əsr onlara vuruşmuşuq. Hər zaman Cənubi Qafqazdakı dostlarımıza deyirəm ki, baxın, sərhədlərin olmaması mümkündür. Bildirmek istəyirəm ki, biz, demək olar, ölkələr arasında fərqlərin müəyyən edilməsində çətinlik çəkirkir. Onlar günortalar yatır, qalan vaxtda isə çox səs-küylü olmaqdə davam edirlər. Əlbəttə, biz futbolda da qarşılaşırıq. Ümid edirəm ki, yaxın zaman-

tirmək, sərmayə yatırmaq üçün bir çox sektorlarda, həqiqətən, imkanlar var. Həcmərin azaldığını görürük, lakin işlərin miqyası birmənalı olaraq, bu azalmanı tamamlayır. Bir söz lə, Azərbaycanda orta sinfin inkişafında böyük imkan var. İngilis dilində danışan ali təhsilli gənc nəsil var. O, IT sahəsində daha çox ixtisaslaşır. Bu, yekun nəticədə istər texnologiyalarla, istər digər IT sektorlarında imkanlar açacaq.

Nehayət, infrastruktur bərədə danışaq. Əlbəttə, Tramp marşrutu və həyata keçirdiyiniz islahatlarla Azərbaycan həm hava və dəniz limanlarında, həm fiber-optikada, həm də böyük məlumat mərkəzləri baxımından iri infrastruktur sərmayələri üçün təbii qoşşaq çevriləcək. Yeri gelmişkən, mən istəməzdim, böyük məlumat mərkəzləri sahəsində hər hansı digər sərmayədar irəliyə bizzən daha sürətlə getsin. Enerji tarifləri, strateji mövqeyi baxımından Azərbaycan üçün kifayət qədər böyük fırsatıq olacaq. İndi isə rəqəmlərin növbəsi çatdı. Bir halda ki, mən ixtisasca iqtisadçıyam və biz Davosdayıq, gəlin, bəzi rəqəmləri səsləndirək.

Keçən il Sizin qeyri-neft sektorunda ÜDM 2,7 faiz artıb. Əlbəttə, hamımız ötən il enerji sektorunda nələrin baş verdiyini yaxşı bilirik, lakin Azərbaycan digər sahələrdə əhəmiyyətli artımı davam etdirir. Son məlumatlara əsasən, ölkədə adambaşına düşən ÜDM 7 400 dollara çatıb. Ehtimal ki, bunlar ötən həftənin göstəriciləridir.

Mənim heç bir şübhəm yoxdur ki, Azərbaycan biznes üçün açıqdır. Biz deyirik ki, pullarınızı bəyondiyiniz yerə yatırmağınız, elə deyilmə? Məhz buna görə də bu gün böyük məmənuniyyətlə elan edirik ki, Alpac Azərbaycan, Özbəkistan və digər regionlar üçün yeni fondumuzun ilk bağlanmasını həyata keçirir və buna nail olur.

Bu fond bizim müzakirə etdiyimiz bir çox sahələrə investisiya yatıracaq. Biz fond üçün 250 milyon avro hədəfi üzərində razılığa gəlmişik və görürük ki, yaxın 4-5 il ərzində bu, ölkəyə yarım milyard avroya qədər investisiya cəlb olunmasına gətirib çıxara bilər. Ona görə də dediyim kimi, vəsaitlərinizi bəyondiyiniz yerə yatırmağınız.

Prezident İlham Əliyev Davosda "Azərbaycan rəhbərliyi ilə səhər yeməyi" adlı tədbirdə iştirak edib

Əvvəlki 3-cü soh.

Prezident İlham ƏLİYEV: - İlk dərs o oldu ki, müxtəlif dairələrin bu tədbirlərə qarşı çıxmamasına baxmayaraq, siz ölkə üçün doğru olanı etməlisiniz. İstər "Avroviziya", istər COP-la bağlı biz əsasəzz tonqidlərlər üzəsdik. Xüsusilə COP-la bağlı bizi günahlandırdılar ki, neft istehsal edən ölkəyik, neft istehsal edən ölkə necə COP-ə evsahibliyi edə bilər. Baxmayaraq ki, Azərbaycandan əvvəl və sonra Azərbaycandan xeyli çox neft istehsal edən ölkələr olub. Lakin sual bizimlə bağlı iddi və mən söylədim ki, neft sahib olmaq bizim günahımız deyil. Biz buna görə günahlandırmamalıyıq. Bizi neft sərvətimizi necə idarə etməyimiz, onu cəmiyyətdə ədalətli şəkildə necə paylaşırdığımızla bağlı qiymətləndirmək lazımdır. Beləliklə, xırdadığımız döşələrən biri bə idi. Çünkü somimi desək, COP-a birillik hazırlıq müddətində bu macərəyə qoşuldugumuza görə mən dəfələrlə peşman oldum. Çünkü, həqiqətən də, bəzi media qurumlarında tonqid, aqressivin səviyyəsi o qədər yüksək idi ki, in-sani demək olar, ruhdan salırdı. Buna baxmayaraq, bizi yaxşı tədbir keçirmək əzmində idik və bu, təşkilatlıq baxımdan, daha vacib iştirakçılar baxımdan, həqiqətən də, yaxşı tədbir oldu. Biz 10 il orzında eldə edilmişsi mümkünün olmayana nail olduq. Karbon bazarının fəaliyyəti ilə bağlı razılığa goldik, İtki və Zərər Fondu fəaliyyətə başladı, həmçinin iştirakçı sayı boykotu təbliği edənlər yaxşı cavab oldu. Ermenistandan başqa, bütün ölkələr iştirak etdi. 70 dövlət və hökumət başçıları iştirak etdi. Beləliklə, boykot taktikası uğursuzluğa düşər oldu. Bu, dərs oldu ki, əgər növinsə doğru olduğunu düşünürsünüzsə, buna əminsinizsə, bütün müqavimətə, etiraza, bəzən bütün düşmənciliklərə baxmayaraq bunu etməlisiniz. Bundan əlavə, bu, bizo öz mövqeyimizi təqdim etməyə imkan verdi. Eyni vaxtda neft və qaza sahib olmaqla yanaşı, artıq qeyd etdiyim kimi, biz bərpəolunan enerjiyə böyük sərməyə yatırıq və bu, bizim məsuliyyətimizin bir hissəsidir. Bərpəolunan enerjiyə ona görə sərməyə yatırımqi ki, enerjiyə ehtiyacımız var, ona görə sərməyə yatırıq ki, məsuliyyətli insanlarıq və on azı ölkəmizi, regionumuza yaşayış üçün daha uyğun bir yere çevirmək istəyirik. Çirkənmə, karbon emisiyaları - bütün burları biz gözlərimizlə görə bilmirik, lakin əfsuslar olsun ki, biz və uşaqlarımız bunu hiss edirik. Düşünürəm ki, qazıntı yanaçağı ilə zəngin olan ölkələr bərpəolunan enerjiyə sərməyə yatırımda onlara hörmət və rəğbətlə yanaşılmalıdır.

Evsahibliyi etdiyimiz beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər haqqında danışdırıb.

kən birini də qeyd etmək istərdim. Ötən il ilk dəfə Bakıda, aparıcı idmançıların iştiraki ilə UFC turniri keçirildi. Bu tədbir də bütün əsas televiziya kanalları və sitəsilə yayılmışdı. Ümid edirəm ki, UFC turnirinə evsahibliyi etmək də bir ənənəyə çevriləcək. ABŞ-dən başqa bu turnirinə evsahibliyi edən ölkələrin sayı o qədər da çox deyil və bu turnir vasitəsilə Azərbaycanın dünya xəritəsində yaradılmış bir daha ölkəmizin imkanlarını, beynəlxalq idman və əyləncə gündəliyinə integrasiya olunmamızı nümayiş etdirir.

Moderator: - Təşəkkür edirəm. Metyu Armstrong, Amerikanın global enerji texnologiyaları şirkəti "Baker Hughes" in dövlət gurumları ilə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri.

Metyu ARMSTRONQ: - Cənab Prezident, Siz COP29 haqqında danışdırınız, mən də şirkətimiz adından həmin tədbirdə iştirak etmək şərfinə nail oldum. Mən COP29-dan əvvəlki və sonrakı tədbirlərdə iştirak etmişəm və Sizin də qeyd etdiyiniz kimi, onlara neft hasil edən ölkələr evsahibliyi edib. Sizi emin edə bilərəm ki, Azərbaycanda keçirilən tədbir fantastik və töслиr oldu. Sizin tonqidləre açıq və məsuliyətli cavablarımızı tödürüb edirəm. Biz buna bənzər tokamık prosesini keçmişik, - molekullar əhəmiyyətlidir, elektronların vəcibliyi artıraqdadır, - ancaq ölkəniz hər ikisini istehsal edir və bununla da firavanlıq götürür.

Azərbaycan ilə qarşılıqlı bağlılıq getdikcə əhəmiyyətinə artırır. Faydalı qazıntı enerji növləri ilə bağlı bəzi tonqidlərə baxmayaraq, Siz Avropana qaz ixracımı iki dəfə artırmışınız, nəqliyyat və qatdırılma dəhlizlərini genişləndirirsiniz. Sualım belədir: Xəzər dənizi hövzəsində neft və qaz layihələrinə birbaşa Avropa sərməyələrinin qoyulmasına necə görürsünüz? Sizin praqmatik yanaşmanızın açıq bazarlarda və kapitalın formallaşmasında öz əksini tapmasının görürsünüzmü? Biz Sizin nikbinliyinizi paylaşıraq və hesab edirik ki, Xəzərdə SOCAR və digər şirkətlər tərəfindən hasil ediləcək kifayət qədər neft və qaz ehtiyatları var. Siz Avropadan belə sərməyələrin qoyulmasına gözleyirsiniz, yoxsa bu sahədə hələ görüləcək işlər var?

Prezident İlham ƏLİYEV: - Təsəssüflər olsun ki, nə faydalı qazıntı enerji növlərinə, nə də bərpəolunan enerjiyə biz Avropadan əhəmiyyətli sərməyə qoymuşsunu görmürük. Bərpəolunan enerji sahəsində bizim əsas tərəfdəşlərimiz BƏŞ, Səudiyyə Ərəbistanı, Çin, Böyük Britaniya və Azərbaycandan olan şirkə-

tərəfdər. Sərməyədar olmaq maraq göstərən Avropa şirkəti yoxdur.

Faydalı qazıntı növlərinə göldikdə onənəvi olaraq ABŞ və Britaniya şirkətləri bu sahəyə maraq göstərib. BP və AMOCO şirkətlərinin birləşməsindən sonra bu, artıq Britaniya şirkəti hesab olunur. Yeni çox az Avropa şirkəti var - biri Fransa şirkətidir, digəri isə başqa ölkədən. Səmimi desək, bəzə Avropa şirkətlərindən sərməyə qoymuluşu ilə bağlı böyük maraq görmürük. Halbuki bu haqqda artıq dənişdim, Avropa bizim töbii qazımız üçün əsas istiqamətdir.

Moderator: - Cənab Prezident, bizi 3 dəqiqəmiz var və ilk sıradə əyləşən cənabın suali var, sonuncu çox qısa süal.

Ulyam LIN: - Cənab Prezident, bura olmaqdan şərəf duyuram. Mən Londonda BP-də çalışıram. Mən sual deyil, qısa sərhəd vermək istərdim. Cənab Prezident enerji sektorunu ilə bağlı çox töbii dənişdi və burada olavo etməli bir məsələ qalmadı. Mən, sadəcə, demək istərdim ki, BP şirkəti, yeni əvvəlki AMOCO şirkəti olaraq biz Sizin rəhbərliyinizlə möhtəşəm tərəfdəşləğin bir parçası olmuşuq. Cənab Prezident, Siz əsl tərəfdəşləq üçün sərməyədarlara çox münbit şərait yaratmışsınız. Siz artıq neft və qaz sahəsində Avropa istiqamətində birgə həyata keçirdiyiniz çoxsaylı böyük enerji və infrastruktur layihələri haqqında dənişdim. Bildiyiniz kimi, biz də öz növbəmizdə bərpəolunan enerjiyə sərməyə yatırırıq. Bunnardan biri də yəni ərazilərdə yaradılan Gənəş enerjisi layihəsidir və biz hesab edirik ki, bu sahədə daha böyük imkanlar var. Bu təkcə Azərbaycanın və ətraf mühitin mühafizəsi baxımından vacib deyil. Bu həm də karbonsuzlaşdırma mənasında BP-nin özüne lazımdır, çünkü bizim də belə bir öhdəliyimiz var.

Burada qeyd olunmayan iki məsələni də olavo etmək istərdim. Bizim Azərbaycan və SOCAR ilə əməkdaşlığımız ölkə hüdudlarını aşır. Biz SOCAR ilə beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlıq etmək arzusundayıq və bununla bağlı SOCAR-in rəhbərliyi ilə olunduqca uğurlu müzakirələr aparırıq. Digər məsələ texniki imkanlar və bacarıqla bağlıdır. Azərbaycanda çox böyük istedadları var və biz bundan BP daxilində də faydalananıq. Biz də həmin istedadları yetişdirək dünyaya təqdim edirik. Bizim bir sırada çox yüksək səviyyəli nümayəndələrimiz azərbaycanlılardır. Onlar böyük hazırlıq məlķidirlər, BP daxilində beynəlxalq karyera qura biliblər, ölkəni, BP-ni və bizi qlobal səviyyədə dünyada güclü şəkildə təmsil edirlər. Əlavə etmək istədiyim bu qədərdir.

Moderator: - Xoş sözlərə görə təşəkkür edirəm. Təsəssüflər olsun ki, cənab Prezidentin bu gün çox gərgin grafiği var, ancaq bu səhər bizimlə bir yerdə olduğuna görə gəlin, onu alqışlayaq.

